Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 16 września 1931 r. Nr. 66.

NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 20 gr.
Redakcja i Admin. Tarn. Góry — Tel. 1034
Wychodzi w każdą środę i sobotę.
Reklamy: 0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm
Ogłoszenia według umowy.

Niemcy tworzą nową „komisję kolonizacyjną“
Dyktatorem — osławiony Treviranus.

Według informacyj prasy, przygotowania, czynione przez rząd Rzeszy do zrealizowania projektu osiedlania bezrobotnych, zakończone będą najpóźniej do 15 września i akcja osiedleńcza ma być rozpoczęta już w drugiej połowie tego miesiąca.

Strona prawna tej sprawy ma być uregulowana odpowiedniemi dekretami, a wykonanie jej powierzone komisarzowi Rzeszy, któremu udzieli się daleko idących pełnomocnictw.

Komisarz ten będzie miał prawo wywłaszczania gruntów oraz unieważniania istniejących przepisów prawnych, któreby kolidowały z zarządzeniami o akcji osiedleńczej.

Kandydatem na stanowisko komisarza spraw osiedleńczych ma być minister Treviranus.

* * *

Powyższa decyzja rządu niemieckiego jest ostatecznem zdemaskowaniem właściwych jego tendencyj. Pod pozorem walki z bezrobociem przystępuje mianowicie Berlin do masowej kolonizacji pogranicza polskiego, atoli nie w celach gospodarczych, jakby się to mogło z pozorów zdawać. Ciężkie położenie części ludności miejskiej pragnie mianowicie rząd niemiecki chytrze wyzyskać dla walk z Polską.

Dąży on mianowicie do przesiedlenia w pierwszym rzędzie na swoje kresy wschodnie miljonowej rzeszy osadników niemieckich, których pierwszem zadaniem będzie sterroryzować osiadłą tamże ludność polską i poddać ją systematycznie germanizacji.

Oznacza to zarazem, że wojna gospodarcza z Polską, trwająca już szósty rok, przybierze teraz już całkiem otwarcie charakter polityczny, oddanie bowiem tej akcji osiedleńczej w ręce osławionego Treviranusa, którego każde wystąpienie jest nową prowokacją Polski, usuwa pod tym względem wszelkie wątpliwości.

Zresztą cokolwiek chciałby Berlin o tem zagranicy powiedzieć i jakichkolwiek oszukańczych sposobów użyje do tego celu, jego propaganda dla Polski przez sam fakt powołania na nowo do życia haniebnej komisji kolonizacyjnej jest nowem wyzwaniem, a nie inaczej obowiązane są rozumieć to te wszystkie czynniki, na których pomoc i przyjaźń Polska ma prawo liczyć.

— 0 —

Co zawierać będzie ustawa o podatkach w naturze?

Projekt ustawy o uiszczaniu podatków bezpośrednich w naturze, jak się dowiadujemy, został już opracowany i uchwalony przez rząd na ostatnim posiedzeniu Rady ministrów.

Jak wiadomo, pomysł ściągnięcia w naturze zaległych podatków powstał w związku z pracami, zmierzającemi do złagodzenia skutków bezrobocia w okresie zbliżającej się zimy.

Rada ministrów na posiedzeniu swem w dniu 26 sierpnia w jednym z wniosków w sprawie akcji łagodzenia skutków bezrobocia, przewidziała ściągnięcie podatków w naturze, jako jedno ze źródeł sfinansowania pomocy dla bezrobotnych.

Projekt rządowy, który zostanie wniesiony na najbliższą sesję sejmową, zawiera upoważnienie dla ministra skarbu do poboru zaległych państwowych podatków bezpośrednich w naturze, żytem, pszenicą, jęczmieniem, ziemniakami i węglem. Podatnicy, którzy zechcą skorzystać z tego sposobu zapłaty, będą mogli — według projektu ustawy — dostarczyć zboże, ziemniaki lub węgiel na własny koszt organom, wyznaczonym w tym celu przez ministra skarbu.

Projekt przewiduje dalej, że węgiel przyjmowany będzie według miejscowych cen rynkowych, zboże zaś i ziemniaki według cen o 10 proc. wyższych od miejscowych cen rynkowych.

O ile celem ściągnięcia zaległości podatkowych władze skarbowe wdrożyły już kroki egzekucyjne, podatnik będzie mógł uwolnić się od dalszej egzekucji, jeżeli zaległości, wraz z narosłemi kosztami egzekucyjnemi, uiści w naturze.

W następnym artykule projekt ustawy zawiera upoważnienie dla ministra skarbu do przeznaczania uzyskanych artykułów żywnościowych i węgla na cele pomocy w naturze dla bezrobotnych i ich rodzin.

Ustawa obowiązywałaby na czas, w którym stosowanie pomocy w naturze dla bezrobotnych będzie rzeczą konieczną.

Uzupełnieniem ustawy, noszącej do pewnego stopnia charakter ramowy, będzie rozporządzenie wykonawcze, które znajduje się obecnie w opracowaniu. Rozporządzenie to ustali termin, do którego ustawa będzie obowiązywała i organy, które upoważnione będą do pobierania opłat w naturze.

Pozatem rozporządzenie określi rodzaje podatków i rodzaje zaległości, które będą mogły być spłacane w naturze. Przewidywane jest, że w naturze będą mogły być uiszczane tylko te zaległości, które powstały z dniem 1 kwietnia 1929 roku.

Straszliwy orkan przeszedł przez Honduras.
Orkan zbliża się do wybrzeży Meksyku.

Z Nowego Jorku donoszą: Belizę, stolicę angielskiego Honduras, nawiedził orkan. Wydobyto dotychczas z pod gruzów zburzonych domów 150 zabitych. Pełnej liczby zabitych ciągle jeszcze nie można ustalić. Większość doniesień mówi o około 400 zabitych. Z 13 tysięcy domów większa część została zniszczona. — Szkodę materjalną oceniają na przeszło 2 miljony dolarów. Robotnicy dzień i noc pracują nad kopaniem masowych grobów.

Natychmiast po przejściu orkanu zalała miasto wysoka fala, przyczem utonęło wiele osób, które oszczędził orkan. Wiele małych statków zostało z całą siłą rzuconych na brzeg. Miasto jest pogrążone w ciemnościach, ponieważ dopływ gazu i prądu elektrycznego jest przerwany.

Jak dalej donoszą, do zachodnich wybrzeży Meksyku zbliża się również gwałtowny orkan.

— 0 —

800 zabitych, 1000 rannych, 75 proc. domów zburzonych.

Z Londynu donoszą: Straty w Belize mają wynosić około 500 zabitych i 1.000 rannych. Dotychczas brak wiadomości z okolic stolicy i z innych części grupy wysp o rozmiarach katastrofy. Angielskie ministerstwo kolonji otrzymało telegram, według którego 75 proc. wszystkich domów w Belize jest całkowicie zniszczonych. Fala zalała miasto całkowicie, sięgając na ulicach do wysokości 3 metrów. Prawie z wszystkich domów dachy zostały zerwane. Drzewa zostały wyrwane z korzeniami. — Maszty radjowe są zerwane, a połączenia komunikacyjne uległy przerwaniu. Na szczęście silnie zbudowana elektrownia ocalała. Prawie wszystkie okręty w porcie są zniszczone.

Amerykańskie samoloty wystartowały w Managua, by miastu Belize przynieść pomoc i w ciągu dnia dzisiejszego są tam oczekiwane. Z Nicaraguy wypłynęła kanonierka „Sacramento“, wioząc do Belize lekarstwa, żywność i ubrania. Także krążownik „Rochester“ otrzymał polecenie, by z Celon natychmiast pojechał na Bermudy.

Nowy Jork, 12 września. Liczba zabitych podczas wczorajszego orkanu w Honduras dochodzi, wedle dotychczasowych obliczeń, do 800 osób. Siła orkanu była tak olbrzymia, że w przeciągu kilku sekund zawaliło się setki domów. Orkan zdążał od strony Portorico z szybkością 150 km. na godzinę. Amerykańska marynarka wojenna oraz Czerwony Krzyż pospieszyły z natychmiastową pomocą ludności.

Woda na ulicach najbardziej dotkniętego orkanem miasta Belize dosięga 5 metrów. M. in. zawalił się tutaj gmach uniwersytetu, katedra, oraz kilka budynków, w których pomieszczone były konsulaty zagraniczne. Szkoda materjalna wynosi około 3 miljony dolarów.

Również San Juan, stolica Portorico, padła ofiarą orkanu. Woda zniszczyła tam centralę elektryczności, wskutek czego miasto pogrążone jest w ciemnościach.

— 0 —

Uchwały kongresu zw. zaw. w Anglji.

Kongres związków zawodowych w Bristolu uchwalił wśród wielkich owacyj rezolucję, wypowiadającą się przeciwko zmniejszaniu zasiłków dla bezrobotnych, oraz za wprowadzeniem 40-godzinnego tygodnia pracy i przyznaniem robotnikom prawa do urlopu z pełną pracą. Uchwalono także rezolucję, domagającą się rewizji Traktatu Wersalskiego.

Nowy dokument polskości Śląska.

Zarząd ogrodów miejskich w Katowicach przeprowadza obecnie remont starych budynków gospodarskich na Zawodziu, przedmieściu Katowic. Budynki są obecnie własnością wymienionego Zarządu. Znajdują się one przy ul. Czecha, dawnego właściciela młyna w Zawodziu. Przy rozbieraniu starego budynku natrafiono na starsze jeszcze mury i belki Mury pochodzą z przed lat 300, a belki z przed 170 laty. Belki te posiadają napisy łacińskie i polskie. Polskie napisy odcyfrowano i brzmią one następująco:

„Niech bendzie Błogosławiona Święta y Niewidzialna Troyca“.

„O jak dobra kompanja Jezus Józef i Marya (1761)“

„Niech nam przez te święte imiona Od złego bendzie obrona“.

Jak już wspomnieliśmy, napis ten znajdował się na prywatnym budynku na Zawodziu. Obecnie Zawodzie jest przedmieściem Wielkich Katowic. Poprzednio było ono samodzielną gminą i znacznie starszą osadą od samych Katowic.

— 0 —

Rząd brazylijski dalej niszczy zapasy kawy.

Według statystyki, opracowanej przez giełdę kawy i cukru, rząd brazylijski zniszczył celem utrzymania ceny kawy 1.250.000 worków kawy. Worek kawy waży 132 funty.

Wartość zniszczonego towaru wynosi około miljonów dolarów.

Przyszła wojna, to będzie koniec świata.

Prasa niemiecka donosi, iż manewry powietrzne, które odbyły się niedawno we Włoszech, stały się dla pisma „Osservatore Romano" punktem wyjścia do bardzo poważnych rozważań na temat przyszłej wojny. Marszałek Badoglio w swojej krytyce włoskich manewrów powietrznych wskazywał na konieczność obrony powietrznej i mówił o morderczych instrumentach wojny.

Jeszcze ważniejszym obowiązkiem — pisze „Osservatore Romano" jest potępienie wojny. Jest ono ważniejszem, niż jakiekolwiek inne moralne, socjalne i obywatelskie przykazanie. Fakt ten zresztą podnieśli rozmaici obserwatorzy i sprawozdawcy manewrów lotniczych. Stwierdzono, iż w przeciągu kilku godzin Ankona, Florencja, Spezia, Bolonia i Medjolan ległyby w gruzach. Pozostała przy życiu ludność byłaby zatruta.

Powtórzcie takie próby we Francji, Anglji, w Niemczech — pisze „Osservatore Romano" — a wynik będzie wszędzie ten sam. Ostatnia wojna światowa, którą określono, jako największe nieszczęcie dziejów, zblednie wobec przyszłej wojny, która równać się będzie końcowi świata, nietylko z powodu ruin, w których pogrąży świat, lecz i z powodu zniszczenia, jakie posieje w ludzkich uczuciach, w ludzkim sposobie myślenia. W wojnie powietrznej fala walki zaleje również ludność cywilną. Pole bitwy rozciągnie się nad całym krajem, walczące oddziały obejmą cały naród, jeżeli bowiem nie będzie on cały walczył czynnie z bronią w ręku to cały będzie wystawiony na niebezpieczeństwo śmierci.

Wraz z wojną powietrzną załamuje się wszelka kulturalna myśl, zniszczeje ludzkie uczucie, zamrze chrześcijańska tradycja.

——0——

Polsce nie grozi epidemja tyfusu plamistego.

Jedno z pism warszawskich zaalarmowało opinję publiczną stolicy pogłoskami o szerzącej się w Sowietach epidemji tyfusu plamistego. Wywołało to obawy przewleczenia epidemji z pobliskiego sąsiedztwa sowieckiego i wybuchu jej na terenie Polski.

Jak wyjaśnia jednak naczelnik wydziału chorób zakaźnych przy min. spraw wewn., dotychczas nie otrzymano tam wiadomości o tyfusie plamistym w Sowietach, a nawet ostatnie raporty z pogranicznych miejscowości stwierdzają zupełnie zadawalający stan zdrowotny w pasie pogranicznym tak po naszej, jak i sowieckiej stronie.

Oprócz tego, jak wyjaśniono z powyższego źródła, tyfus plamisty na jesień rzadko występuje, grożąc najbardziej w miesiącach zimowych, wobec jednak pomyślnego stanu sanitarnego naszego kraju, nie zachodzi obawa rozprzestrzenienia u nas tej epidemji.

——0——

Zamach Heimwehry w Austrji skończył się zupełnem fiaskiem.

Wiedeń. Heimwehrowski zamach stanu zakończył się zupełnem fiaskiem. Książę Starhemberg został aresztowany w pociągu w okolicy Weissenkirchen, w Górnej Austrji.

W Linzu aresztowano byłych generałów Puchmeyera, Englischa i Poppericha.

Jak z Grazu donoszą, przywódca „puczu" Pfriemer zbiegł, zdaje się, do Włoch.

Na sam widok wojska — uciekli!

Wiedeń, 14 września. Akcja Heimwehry została zlikwidowana także w Mürzzuschlag, Leoben i w Bruck nad Murą. Koło Klosterneuburg rozbrojono i ujęto około 260 członków Heimwehry. W Styrji Górnej wystarczyło pojawienie się wojska, by przywrócić spokój.

Zawieszenie urzędników.

Wiedeń, 14 września. Rząd zawiesił w służbie wszystkich urzędników, którzy w zamachu Heimwehry brali udział.

——0——

1200 ofiar śmiertelnych

w czasie orkanu w Honduras.

Z Nowego Jorku donoszą: U wybrzeży kalifornijskich w czasie burzy rozbił się w niedzielę po południu parowiec pasażerski „Columbia". Wszystkich pasażerów, w liczbie 240 uratowano.

Według ostatnich obliczeń w czasie orkanu w Belize straciło życie 1200 osób. Dotychczas wydobyto 700 zabitych. Ponieważ wobec panującego gorąca obawiano się wybuchu zarazy, spalono najbardziej zniszczone dzielnice.

Gubernator ogłosił w mieście stan oblężenia, ponieważ brak żywności doprowadził już do rozruchów głodowych.

Wielka wichura szalała na Węgrzech.

Cztery osoby zabite.

Z Budapesztu donoszą. Jak „Donau Post" donosi w Temeszwarze szalała w niedzielę straszna burza. W ciągu pół godziny wicher zerwał dachy ze 100 domów. Fabryka chemiczna „Leda" jest prawie całkowicie zniszczona. Także wieże kościelne są silnie uszkodzone. Nadbrzeżne kabiny kąpielowe uniósł huragan na odległość kilkuset metrów. Kasjer kąpieli nadbrzeżnych został zabity. Trzy inne osoby, które szukały schronienia w pasterskim szałasie zostały zabite przez padające olbrzymie drzewo.

Burza zatopiła statek.

Z Belgradu donoszą: Olbrzymia burza, jaka szalała w sobotę po południu w całej prowincji Baczka w Jugosławji spowodowała katastrofę statku pasażerskiego na rzece Cisie. Okręt zaskoczony przez burzę na środku rzeki, przewrócił się i zatonął. Z 16 pasażerów znajdujących się na statku, 10 utonęło.

W Gdańsku mordują polskich robotników.

Z Gdańska donoszą: Ofiarą brutalnej napaści padli wczoraj w miejscowości Manchengraebin na terenie W. Miasta dwaj polscy robotnicy sezonowi Jan Słowik i August Łabuda.

Na robotników tych napadł robotnik gdański Johan Kuschel, który zadał Słowikowi nożem śmiertelny cios w brzuch, a Łabudę zranił ciężko w nogę. Zbrodniarz zbiegł.

Sprawy lokalne z Tarn. Gór.

——0——

Wpisy do Szkoły Rolniczej w Tarn. Górach. Szkoła Rolnicza w Tarnowskich Górach ogłasza niniejszem wpisy na kurs I-szy, który rozpocznie się dnia 3 listopada br. i trwać będzie do końca marca 1932r.

Kandydaci winni przedłożyć ostatnie świadectwo ukończenia szkoły, metrykę urodzenia na dowód ukończenia przynajmniej 16 lat życia, świadectwo moralności i zobowiązanie ojca lub opiekuna do ponoszenia kosztów połączonych z uczęszczaniem do szkoły.

Zgłoszenia należy uskutecznić listownie lub osobiście do dnia 20 października.

Zgłoszenia przyjmuje i udziela informacji, oraz wysyła prospekty Dyrekcja Szkoły Rolniczej w Tarnowskich Górach, (Dom Ludowy I. p.)

Dnia 11 września br. odbyło się w sali Hotelu pod Lipami (Rynek) miesięczne zebranie członków Tow. Gimn. „Sokół" przy dość licznej frekwencji uczestników idei sokolej. W czasie zebrania wygłosił pouczający odczyt p. Prelegent Egbert Skowron, członek Akademickiego Koła Tarnogórzan na temat „Polacy za granicą". Zebranie zakończono pieśnią Hej przyszłość wzrokiem sokoła.

Festyn na rzecz bezrobotnych odbył się w niedzielę dnia 13 września br. w salach Hotelu pod Lipami przy dźwiękach orkiestry 11 p. p. pod batutą zastępcy kapelmistrza p. Piotrowskiego. Jak się dowiadujemy, to Pan Pułkownik Samborski dał orkiestrę Komitetowi bezinteresownie, zaco też należy się Panu Pułkownikowi uznanie, bowiem przyspożył więcej grosza naszym bezrobotnym. Nadmienić jednak musimy, że dżdżysty i niepogodny dzień niedzielny odstraszył od wychodzenia z domu niejednego z obywateli. Uczestników na festynie była niewielka ilość, jednak mimo to losy do tomboli fantowej zostały wszystkie sprzedane. Wielką frekwencją cieszyła się również strzelnica i zabawa taneczna w czasie której przygrywała orkiestra jazzbandowa p. Bali. — Dochód z zabawy i festynu zostanie ogłoszony w najbliższym numerze „Nowin".

Towarzystwo Śpiewu im. A. Mickiewicza. Po dłuższej przerwie wakacyjnej pragniemy ożywieni nowemi siłami, rozpocząć pracę nad zmobilizowaniem naszego Towarzystwa Śpiewu „Mickiewicz". Zwracamy się do wszystkich członków i sympatyków śpiewu aby korzystając z długich wieczorów ofiarowali swe dobre chęci i dorzucili cegiełkę do zbożnej pracy. Kierownictwo chóru objął obecnie p. Koj nauczyciel miejscowej szkoły powszechnej który chętnie poświęci swe siły i zdolności aby sprostać powierzonemu zadaniu. Pan Masarczyk jako ostatnio zbyt zaangażowany i istotnie przeciążony pracą niemógł dalej służyć nam swemi cennem siłami, toteż na tem miejscu serdecznie Mu dziękujemy i o poparcie dalsze prosimy. Pierwsza pełna lekcja rozpocznie się w czwartek 17 bm. o godz. 19,45 (7,45) w domu Ludowym jak zwykle. Zatem zapraszamy wszystkich naszem hasłem „Cześć Pieśni".

Zgłoszenia z Urzędu Stanu Cywilnego. od 11. 9. — 14. 9. 1931r.

urodz. syn: szofer Mieczysław Kłys, kowal fabryczny Stefan Glinka.

urodz. córka: asystent biurowy Antoni Markefka.

śluby: starszy strażnik graniczny Jan, Antoni Ziemba — Elżbieta, Zofja Michalska, mistrz fryzjerski Edmund Lorenz, — Natalja, Emilja Biadatz.

zgony: dziecko Bernardyta, Julja Wolna, (3 miesięcy,) dziecko Jan Wieszołek, (6 lat,) dziecko Marja, Józefa Markefka, (5 minut,)

Karty cyrkulacyjne. Przypominamy, że w czasie od 16 do 30 września br. należy przedkładać karty cyrkulacyjne do przedłużenia na rok 1932 osób, których nazwiska zaczynają się na litery F, G, H, I, J, do Zarządu Policji Miejskiej, przyczem zwracamy uwagę, iż Zarząd Policji Miejskiej mieści się przy ul. Barbary nr. 1 nie w Starostwie, dokąd mnóstwo osób w powyższych sprawach mylnie się zwraca.

Oferty na budowę bekonarni.

W poniedziałek po południu odbyło się w Magistracie otwarcie ofert dotyczące budowy bekonarni. Ofertę złożyły następujące firmy budowlane: Jasiulek 92.000-zł., Król 101.000-zł., Kindler 115.000-zł., Güntzel 118.000-zł., Marcinkowski 131.000-zł., Jastrzębski 137.000-zł., Silberton (firma obca) 185.000-zł. Jak z powyższych ofert wynika, różnica pomiędzy najniższą oraz najwyższą jest bardzo wielka. Nie świadczy to jednak o tem, iż odnośne roboty budowlane zostaną przydzielone firmie, która złożyła najniższą ofertę, albowiem zależeć to będzie od decyzji Magistratu, który powinien wziąć pod uwagę, iż rozchodzi się o poważniejszy objekt, oraz że bekonarnia powstać ma w krótkim czasie.

Samobójstwo.

W niedzielę w godzinach południowych wydobyto z stawu przy cegielni p. Tyczki zwłoki mężczyzny, które odstawiono do kostnicy Szpitala Powiatowego. W desperacie rozpoznano bezrobotnego Kowolika Alojzego, pochodzącego z Siemianowic, który prawdopodobnie pozbawiony wszelkich środków do życia, przedwcześnie rozstał się ze światem.

Z Koła Akademików Tarnogórzan.—

W sobotę dnia 12. bm. odbyło się walne zebranie tut. Koła Akademików.— Zebranie zaszczycił swą obecnością p. Starosta Korol wraz z małżonką oraz p. Dyr. Grzybowski w charakterze członków Koła.— Po zagajeniu zebrania przez prezesa Liwowskiego przystąpiono do wyboru przewodniczącego zebrania, którym jednogłośnie wybrano p. Starostę. W krótkich, ale bardzo życzliwych słowach podziękował p. Starosta za wybór, oraz wyjaśnił dlaczego wstępując do towarzystw tut. powiatu, wybrał właśnie jako pierwsze Koło Akademików Tarnogórzan, gdyż kwestję młodzieży akademickiej oraz jej obywatelskiego wychowania uważa za bardzo doniosłą na Śląsku.—

Na członków honorowych Koła wybrano Panów: Starostę Korola, Ks. Prałata Lewka, Dr. Potykę, dyr. Sp. Brackiej, Dyr. Grzybowskiego i dr. Hagera, uznając Ich wielkie zasługi na niwie społecznej oraz około ruchu akademickiego.—

Następnie wybrano nowy Zarząd Koła w składzie dotychczasowym: Liwowski Piotr — prezes, Skowron Egbert — wiceprezes, Kubik Bolesław — sekretarz, Niedziela Józef — skarbnik,

oraz komisję rewizyjną:

Hannemann Artur, Paczula Rajmund, Próba Tadeusz.—

Po załatwieniu jeszcze kilku spraw z życia wewnętrznego Koła jak uchwalenie regulaminu obrad wybór Sądu Koleżeńskiego, wybór Godła Koła i t. p. zebranie zakończono.

Nad poszczególnemi punktami porządku obrad wywiązała się obszerniejsza dyskusja, świadcząca o zainteresowaniu się członków sprawami Koła.— Po walnym zebraniu odbyło się zebranie towarzyskie w małej sali Hotelu pod Lipami z udziałem starszych akademików, połączone z zaznajomieniem uczestników z historją i ideologją Koła oraz z referatem na temat „Rola akademika na Śląsku". Poruszone zagadnienia skłoniły do dwukrotnego zabrania głosu przez Ks. Prałata Lewka, Dyr. Grzybowskiego oraz Ks. Prefekta Bednorza, u których poczynania Koła na polu pracy kulturalno-oświatowej w tut. powiecie wzbudziły duże zainteresowanie tembardziej, że akcję oświatową już rozpoczęto. Prelegenci znaleźli tylko słowa uznania dla poczynań Koła kończąc swe przemówienie życzeniem „vivat, crescat, floreat in aeternum". Nawiązanie łączności oraz współpraca młodszej braci akademickiej ze starszą generacją jest niezbędnym warunkiem pomyśl-

ŁAŃCUCH PRASOWY.

P. Dr. Jarzyński złożył w naszej Redakcji na rzecz Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym 25.- zł. i prosi temsamem p. adwokata Ćwiklińskiego o kontynuowanie łańcucha.

nych wyników, gdyż z jednej strony występuje młodzieńczo-twórczy zapał, z drugiej zaś doświadczenie i dobra rada. Życzyćby należało, by myśl akcji oświatowo-kulturalnej znalazła oddźwięk i zrozumienie u Kierowników Towarzystw tut. powiatu, by ułatwiali pracę tut. Kołu, rozporządzającym referentami z różnych dziedzin, z różnych fakultetów.

Porządek nabożeństw kościelnych.

od 17 września do 20 września 1931r.

Czwartek o godz. 6,15 na int. III zakonu. (niem.) o godz. na int. III zakonu.

Piątek o godz. 6,15 za d. śp. Piotra i Marji Brzezinków. (niem.) o godz. 7,30 za zmarłych z Matek Chrześcijańskich z kond.

Sobota o godz. 6,15 za d. śp. Teofila Zielonki (niem). o goodz. 7,30 za żyjących z Różańca. (niem.)

Niedziela o godz. 6,45 msza św. śpiewana; o godz. 8,30 za zmarłych z Różańca; o godz. 10 za żyjących z Matek Chrześcijańskich (niem.) o godz. 11,30 msza św.

Teatry amatorskie.

Z chwilą, kiedy na Śląsku wśród społeczeństwa zaczynał się ruch narodowy, teatry amatorskie odgrywały niepoślednią rolę. W teatrze ludność bawi się zależnie od doboru sztuki i odegrania jej, oraz kształci się w kierunku moralnym, umysłowym i estetycznym, zaś na obecny czas jest dobry teatr jednocześnie dokształceniem języka polskiego, a w czasach zaborczych był szkołą tego języka, którego piękność i bogactwo przenika ze sceny do słuchaczy. Każde państwo dbające o wysoki poziom kultury szerokich warstw społeczeństwa, nietylko popiera, lecz same nawet organizuje teatry ludowe. Nic też tak potężnie nie oddziaływa na świadomość widza jak tragizm lub komizm, w których autor stara się wykazać rozdźwięk i niezgodność pomiędzy tem co jest, a co być powinno. Zrozumiale i plastycznie wyraża tu autor ideał z jednej strony, a zjawiska życiowe z drugiej strony, które mają być jego uzupełnieniem.

Towarzystwa urządzające przedstawienia teatralne, powinne utrzymać kontakt między widzami a wykonawcami i by określoną pracę teatralną módz prowadzić z istotnym pożytkiem, powinne pamiętać, że publiczność płaci tylko za to, ażeby coś widziała, a nie dla użytku kasy.

Z pow. Tarn. Gór

Stare Tarnowice. Dnia 6 września br. odbyła się w Starych Tarnowicach rozgrywka towarzyska w palanta między Oddziałem Zw. Strzel. Rudne Piekary-Bobrowniki a Oddz. Stare Tarnowice. Obecnością swoją zaszczycili: Kom-dt. Pow. obywatel Woźnica i obywatel Budych z Tarnowskich Gór.

Zasłużone, bezapelacyjne zwycięstwo odniosła powtórnie drużyna Zw. Strzel. Rudne Piekary-Bobrowniki która przybyła punktualnie z komendantem p. Sytą Józefem.

Lasowice. W środę dnia 16 bm. Miejscowy Komitet P. W. i W. F. odbędzie w szkole o godz. 18,30 posiedzenie i następnie zebranie członków P. W. i F. Na zebranie to, na które przybędzie także przedstawiciel Powiatowej Komendy P. W. i W. F., Komitet zaprasza wszystkich obywateli, szczególnie członków Stowarzyszenia Rezerwistów i Byłych Wojskowych Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej i Związku Harcerzy.

SZARLEJ — W. PIEKARY

Dokoła budowy nowego kościoła w Szarleju. W sierpniu br. złożono na budowę nowego kościoła parafjalnego w Szarleju sumę 21.726 złotych które składają się z danin parafjan szarlejskich, bezprocentowych pożyczek parafjan, oraz subwencji Śl. Urzędu Wojewódzkiego, która wynosi 5.000 zł.

Pokazy owoców w Szarleju. Kółko Rolnicze w Szarleju urządza pokazy do 20. bm. krajowych owoców. Jednocześnie można tanio nabyć różne drzewka owocowe. Owoce oglądać można u p. Piotra Kluszczyka w Szarleju ul. Kanałowa 9.

Nagły zgon. W Świętochłowicach zmarł nagle śp. Artur Alnoch, budowniczy, który budował szereg kościołów na Śląsku m.i. w Nowym Bytomiu a obecnie kierował budową kościoła w Szarleju. Requiescat in pace.

Nowy dworzec. W bieżącym tygodniu nastąpi oddanie nowego dworca Szarlej-Piekary do użytku publicznego. W związku z tem zostaną uprzątnięte stare wagony, które służyły dotychczas jako biura i poczekalnie, które bynajmniej nie przyczyniły się do estetycznego wyglądu samej stacji.

Przed wystawami przeciwalkoholowemi na Śląsku. Dnia 16. bm. o godz. 17-tej będzie otwarta w W. Piekarach pierwsza z 10 wystaw przeciwalkoholowych na Śląsku. Okręg. Związek Katol. Abstynentów łącznie z Ligą Przeciwalkoholową przygotował 10.000 ulotek propagandowych, zachęcających do zwiedzenia wystawy. Podczas wystawy będą sprzedawane druki i broszurki przeciwalkoholowe. W czasie od godz. 14 — 16-tej bezrobotni mają w wszystkich miejscowościach wstęp wolny.

Po zjeździe Cechów rzeźniczych w Szarleju—Piekarach.

W ubiegłą niedzielę 13 września w Szarleju-Piekarach odbył się doroczny walny zjazd delegatów Cechów rzeźniczych woj. śląskiego. W obradach zjazdowych wzięli udział goście z poza terenu województwa, a mianowicie pp. Alankiewicz i Wojcik z Poznania.

Powitał zjazd imieniem organizacyj rzeźniczych Szarleja-Piekar st. cech. p. Paweł Ludyga, poczem zagaił zjazd i przywitał reprezentantów władz, prasy i delegatów prezes Związku p. Alfons Poloczek. Następnie życzyli zjazdowi owocnych obrad pp.: imieniem P. Wojewody śląskiego dr. Grażyńskiego p. komisarz Izby Rzemieślniczej radca wojewódzki Józwa inspektor weterynarji p. Wójcik i powiatowy lekarz weterynarji p. Jośko; imieniem starosty powiatu świętochłowickiego p. dr. Szalińskiego, życzenia złożył naczelnik okręgowy p. Zembok.

Następnie referaty zjazdowe wygłosili: o podatkach p. Bartłomiej Broda z Katowic, o opłatach za urzędowe badanie zwierząt rzeźnych i mięsa p. Paweł Szymalla ze Żor, o szkole dokształcającej mówił p. Karol Wiecha z Król. Huty, o szkole fachowej rzeźnickiej p. Antoni Ligenza z Szarleja i wreszcie o opłatach na rzecz Izb Rzemieślniczych p. Alfons Poloczek z Katowic.

Duże poruszenie i długą dyskusję wywołał referat p. Wojcika z Poznania o zarządzeniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24. VI. 1931 r. o dozorze nad obiegiem mięsa i przetworów mięsnych które to zarządzenie wchodzi w życie z dniem 7 listopada br. W dyskusji delegaci wypowiedzieli się za nowelizacją owego rozporządzenia, bowiem w obecnej formie rozporządzenie to utrudnia rzeźnikom dotychczasowy system sprzedaży mięsa i wędlin w jednem przedsiębiorstwie handlowem co jest przyjęte na ziemiach całego b. zaboru pruskiego.

Po udzieleniu absolutorjum skarbnikowi i zarządowi Związku wybrano nowy zarząd. Wobec tego, że dotychczasowy prezes p. Alfons Poloczek kategorycznie odmówił zgody na wysunięcie jego kandydatury na prezesa Związku wobec nadmiaru innych prac — zjazd wybrał prezesem p. Kaspra Golę z Chorzowa, zastępcą prezesa został p. Antoni Ligenza z Szarleja, sekretarzem p. Emil Wojtek z Chropaczowa, zastępcą sekretarza p. Nokiel z Katowic i skarbnikiem p. Biel z Katowic. Rewizorem kasy wybrano pp. Szczerbowskiego z Chorzowa i Klassa z Król. Huty.—

Podczas przerwy obiadowej goście zjazdowi zwiedzili Kalwarję w Piekarach oraz okolicę Wielkich Piekar.

W STANACH AMERYKI WIĘZIENIE GROZI DZIEWCZYNIE ZA.. PROPOZYCJĘ MAŁŻEŃSKĄ

w innych nie wolno używać... samolotów,

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej posiadają moc rozmaitych dziwolągów, które ostały się po dziś dzień w prawodawstwie. Każdy ze stanów chroni pieczołowicie swe własne curiosa, rywalizując w tym kierunku ze swymi bliższymi i dalszymi sąsiadami.

A więc w stanie Georgji grozi więzienie każdej dziewczynie, samą propozycję małżeństwa, uczynioną przez nią mężczyźnie. W stanach Mississippi i Oklahoma karani są więzieniem funkcjonarjusze kolejowi, wzbraniający się udzielenia publiczności wszelkich informacyj drogą telefoniczną.

W jednym ze stanów południowych prawo zakazuje dawania i przyjmowania napiwków. W Kalifornji i w Newadzie egzystuje przepis prawny, głoszący, iż ścierki do kurzu muszą być wygotowywane w gorącej wodzie.

W dwudziestu stanach określa prawo długość i szerokość prześcieradeł hotelowych, a w jednym z nich przepis ten rozciąga się również i na ręczniki. W New-Yorku wzbronione jest trzymanie w piekarniach kotów, w Pensylwalji wprost przeciwnie: piekarze obowiązani są do trzymania kotów w warsztatach pracy.

W niektórych ze stanów obywatelom nie wolno opuszczać swych domów w niedzielę, uważane to jest bowiem za pogwałcenie odpoczynku świątecznego. W 14 stanach nie wolno używać... samolotów.

Waszyngton nie zezwala na kierowanie autem jedną ręką i równocześnie obejmowania kogoś drugą ręką. W Colorado wolno jest naraz zerwać po 25 polnych kwiatków, a w Massachusetts karany jest 50 dolarami grzywny każdy ktoby się odważył na zerwanie gałązki konwalji, a gdyby wykroczenie tego rodzaju nastąpiło w nocy, pachnie wówczas ta gałązka konwalji 100 dolarami kary.

Z Cudów Techniki.

Kilka słów o telewizji i transmisji dźwięków bez drutu.

W pewnych kołach radjoamatorskich w Warszawie, odbywają się w gronie znajomych demonstracje eksperymentów w zakresie telewizji, nadawanych z Londynu i z Berlina. Obrazy telewizyjne pod względem jasności i wyrazistości pozostawiają jeszcze wiele do życzenia, ale dla nas w tej chwili jest ważne przedewszystkiem, to, że odbierać je można na aparacie zrobionym własnemi rękami polskiego radjoamatora.

Prawo, na którem zjawisko transmisji dźwięków bez drutu się opiera otrzymało nazwę rezonansu. Wyraz ten znalazł zastosowanie najpierw w akustyce. Z rezonansu umiało zrobić największy użytek radjo i dzięki niemu produkuje ono dzisiaj swoje fenomenalne cuda. Ze wszystkich radjostacyj świata płyną bez przerwy w eter fale elektromagnetyczne o najrozmaitszych okresach drgań. Wszystkie te fale rozpływają się równocześnie w oceanie eteru i z większą lub mniejszą mocą atakują antenę odbiorczą każdego poszczególnego radjoaparatu. Ale posiadacz odbiornika chce mieć w danej chwili tylko jedną falę i musi ją sobie wyeliminować z pośród setki innych fal. Do tego celu posługuje się małym kondensatorkiem obrotowym, który pozwala mu nastroić odbiornik na rezonansu pokoju zależy ostateczny efekt audycji.

Efekty światła i barw w przyrodzie są także zjawiskami rezonansu — rezonansu w sferze drgań o niesłychanie małych okresach. Cała różnobarwność natury polega na tem, że odbiornikiem jest tutaj nasze oko, nastawione na pewne ultra — krótkie fale. Tylko, że przyroda w tym względzie pracuje o wiele lepiej niż człowiek, ponieważ posługuje się ultra — małemi rezonatorami w postaci cząsteczek i automów, podczas gdy człowiek musi budować skomplikowane aparaty z kondensatorami, lampami itp., bez których przyroda doskonale się obywa. W dodatku oczy nasze chwytają różne barwy równocześnie, — np. kępy kwiatów w ogrodzie odbijają się od zieleni trawników i od błękitu nieba radując wzrok pięknem pejzażu w jego całokształcie.

W dziedzinie radja natomiast, gdy w eterze rozchodzą się równocześnie np. drgania mazura Moniuszki z Warszawy, "Sonaty Księżycowej" z Londynu i walca „Nad modrym Dunajem" z Wiednia, to równoczesne odbieranie tych wszystkich dźwięków wywołałoby dysonans, który człowieka, wrażliwego na piękno muzyki, mógłby przyprawić o utratę zmysłów.

Kto zdrowie swoje szanuje ten tylko —

„Szumkę“ pije.

Magistrat miasta Tarnowskich Gór ogłasza niniejszem

przetarg publiczny

na wykonanie robót izolacyjnych

dla budującej się szkoły powszechnej przy ul. Parkowej w Tarnowskich Górach.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 26 września br. o godz. 12-tej przedpołudniem.

Bliższe szczegóły wywieszono na tablicach ogłoszeń w tut. Ratuszu.

Tarnowskie Góry, dnia 12 września 1931 r.

MAGISTRAT.
(—) Michatz, burmistrz.

Mój dom jest moją twierdzą!

Mówi przysłowie angielskie:
gdzie jesteś lepiej zabezpieczony na starość, jak nie we własnym domu?

Do osiągnięcia tego celu dopomożemy Ci przez udzielenie długoterminowej

pożyczki amortyzacyjnej po 4%.

Żądajcie naszych bezpłat. prospektów.

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY
TARNOWSKIE-GORY, RYNEK 10.

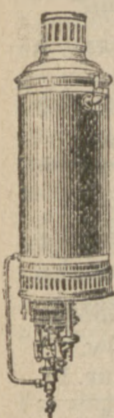
NA RATY!

Stale na składzie
wszelkiego rodzaju materjały do budowy Kanalizacji i Instalacji.

Narzędzia rzemieślnicze
MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.
SPRZĘTY KUCHENNE,
DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór. Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza
dawniej **A. BAUM**
Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

Gazownia Miejska
Tarnowskie Góry.

dostarcza

Koks

jako najlepszy środek opałowy dla ogrzewań centralnych.

Chcesz oszczędzać czas i grosz, to gotuj tylko gazem!

Wyjątkowo tanie źródło zakupu!

SPECJALNOŚĆ: pończochy, bielizna, trykoty, towary krótkie i manufakturyjne, firanki i chodniki po cenach bardzo niskich.

Dom. tow. A. L. Klimek,
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska nr. 9.

Drogerja „pod Bocianem“
WŁADYSŁAW SZULGIT
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17
Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:
Pokosty — farby — lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortëina tępi skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — „Mola“ niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi“ czyści wszelkie plamy.

Restauracja i Kawiarnia „Polonja“
TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10

poleca dobrze pielęgn. piwa tyskie, wina, wódki i likiery. Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.
ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.

Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul. od godz. 19,30 do 1,30.
Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

CENY ZNIŻONE. *W. Szczupakowski.*

Lazarus Moeller
Tow. z ogr. odp.
TARNOWSKIE GÓRY-FILJA SZARLEJ
tartak parowy i heblarnia

STAŁY SKŁAD
belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych, szalówek, desek do wykładania, materjałów budowlanych, okrąglaków i półokrąglaków, materjałów stolarskich w wszelkich rozmiarach, listw przyściennych oraz drzewa liściastego każdego rodzaju

Rok założ. 1850.

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36 — Telefon Szarlej 122.

Ogłoszenia przynoszą wielką korzyść!

Chcesz się usamodzielnić, kupić lub wybudować sobie własny dom — oszczędzaj zawczasu i składaj pieniądze

w Banku Ludowym
Spółdz. z odpow. nieogr.
Tarnowskie Góry, Rynek nr. 15

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki. Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków który wynosi miljony złotych.

Na początek roku szkolnego
polecam mój bogato zaopatrzony magazyn w

materjały wełniane,

jak i aksamity do prania, gładkie i w deseniach, jak również płótna na fartuszki po najniższych cenach.

Proszę zobaczyć moje okno wystawowe.

W. BOLIK, Tarn. Góry
ul. Krakowska 19.

KINO „NOWOŚCI“
TARNOWSKIE GÓRY.

Od wtorku do czwartku:
Film p. t.

Królowa Huzarów

W rolach głównych:
Mady Christians, Jeon Angela, J. Aleksander. :-: :-:

Wielka obsada! Popularne melodje przebojowe! Wielka wystawa.

Początek seansów w dni powszednie od godz. 6 15 i 8-mej. W niedzielę od godz. 3-ciej.

KINO „APOLLO“
Od piątku:
Tragedja na **Mont Blanc**

Początek seansów w dni powszednie od godz. 5 tej, 6,45 i 8,30- W niedzielę od godz. 3-ciej.

Najtańszem i najdogodniejszem źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest **Firma Bracia JOJKO**
w TARNOWSKICH GÓRACH, NOWY RYNEK NR. 7.

Chwila możności zdobycia gotówki w obecnym okresie kryzysu gospodarczego zbliża się!

Od dnia 9 września do 17 października, codziennie odbywać się będą ciągnienia V. klasy 23 Loterji klasowej.

GŁÓWNA WYGRANA W SZCZĘŚLIWYM WYPADKU
1.000 000.00 zł.

Nie zwlekaj więc, lecz niezwłocznie weź udział w tym biegu o bogactwo!

Kup los w Kolekturze

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu
TARNOWSKIE GÓRY
Oddział miejski przy ulicy Krakowskiej Nr. 12.
lub w Centrali (gmach Starostwa) pokój Nr. 20.

Nie omijaj Swojego Przeznaczenia! Za niewielką cenę losu, możesz stać się bez trudu bogatym człowiekiem i zapewnić sobie i rodzinie dostatni byt!

Nasz powiat szczęście w grze loteryjnej nie omija! W ostatniej loterji klasowej, na zakupiony przez mieszkańców powiatu tarnogórskiego los **padła główna wygrana w sumie 400.000 złotych!**

CENY LOSÓW: dla nowonabywcy 50 zł. za ćwiartkę
dla posiadacza losu klasy IV-tej 10 zł. za ćwiartkę

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry. Redaktor odpow. Kaczmarek Franciszek, Tarn. Góry. Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.